

Suomettuminen on jäänyt historiaan

Venäjä saattaa vielä haikailla kylmän sodan aikaista asemaansa, mutta Suomi ei. Tällä kertaa Venäjän toimet Ukrainassa tuomittiin reaaliajassa.

EU kertoi pitkäksi venyneiden ulkoministerien tapaamisen jälkeen olevansa valmis jäädyttämään Venäjän kanssa käytävät neuvottelut viisumivapaudesta sekä uudesta EU-Venäjä-sopimuksesta, jos Ukrainan kriisissä ei tapahdu liennytystä.

Selvää on, että EU-maat ja Yhdysvallat pyrkivät tekemään Ukraina-operaatiosta Venäjälle mahdollisimman kalliin. Toisaalta konfliktin jäätyminenkin halutaan estää, joten jonkilaista kompromissiakin etsitään.

Mikäli tilanne kehittyy huonompaan suuntaan, EU on valmis pitemmälle meneviin täsmätoimenpiteisiin, joita ei vielä haluttu yksilöidä.

- Viisumineuvottelujen jäädyttämisellä aloitetaan, vaikka sillä tuskin on suurta merkitystä, europarlamentaarikko Sari Essayah kertoi Brysselistä KD Viikkolehdele maanantai-iltana.

Hänen mukaansa ruplan kurssin syöksy on tällä hetkellä jo melko tehokas talouspakote itsessään.

- Kaasun takia en usko laajempaan kauppasotaan ainaakaan nyt heti.

Varsinaiset päätökset EU:n pakotteista lykättiinkin torstaille, jolloin on koolla ylimääräinen EU:n huippukokous.

- Tässä halutaan vielä kerran antaa diplomatialle mahdollisuudet päästä ratkaisuun, kertoi puolestaan ulkoministeri Erkki Tuomioja.

EU vaatii Venäjää vetämään Krimillä olevat joukkonsa takaisin niiden tukikohtiin. Ulkoministerit tuomitsivat odotetusti Ukrainan koskemattomuuden loukkauksen. Jo ennen neuvotteluja Tuomioja piti yhtenä keskeisimpänä kysymyksenä sitä, voitaisiinko Ukrainan koskemattomuus yhä palauttaa.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestö ETYJin tämän hetkinen puheenjohtajamaa Sveitsi puolestaan kokoaa kansainvälistä ryhmää sovitteluun Ukrainan tilannetta. Ryhmä tukisi Ukrainaa poliittisessa muutoksessa ja koordinoisi kansainvälistä apua. ETYJ haluaisi lähettää Ukrainaan myös tarkkailijoita, jotka keskityisivät erityisesti vähemmistöjen oikeuksien turvaamiseen.

Europarlamentaarikko Sari Essayah kertoo, että europa-

Venäjä palasi ajassa taaksepäin Ukrainan operaatiollaan. Suomi sen sijaan ei näytä enää elävän kylmän sodan kaudella, vaan otti presidentti Niinistön suulla rohkeasti kantaa Ukrainan tilanteeseen.

mentti kokoontui Strasbourgissa viettäen hiljaisen hetken aiemmin Kiovan mielenosoituksissa henkensä menettäneiden muistoksi.

Parlamentti pohti Ukrainan tilannetta jo ennen kuin Venäjä rikkoi kansainvälistä oikeutta, mutta vaati tuolloinkin esimerkiksi väkivaltaisuuksista vastuussa oleville matkustuskieltoja ja omaisuuksien jäädyttämistä. Ukrainasta virtaa parhaillaan huomattavan paljon varoja ulkomaille.

Parlamentti totesikin Ukrainan tarvitsevan välitöntä talousapua, jotta suoranaista infrastruktuurin romahtamiselta vältyttäisiin.

Essayah'n mukaan jännittyneessä tilanteessa pienikin provokaatio saattaa paisua laajamittaiseksi väkivallaksi.

- Nyt olisi tärkeää varmistaa, että tilanne ei eskaloituisuuremmaksi alueelliseksi kriisiksi, Essayah kertoi.

Ruplan alamäki ja ulkomaisten investointien pako Venäjältä hillitsee Putiniakin voimatoimiltaan, samoin kuin koko tilanteen vakavuus.

- Toisaalta hän on tilanteessa, jossa sisäpolitiikkaan on esitettävä vahvaa nationalistia ja ulospäin vakuuteltava toimittavan vain tilanteen rauhoittamiseksi, Essayah arvioi.

Ukrainan kriisissä palattiin monen mielestä ajassa taaksepäin kylmän sodan kauteen, josta on ollut merkkejä ilmassa jo pitkään.

Essayah'n mukaan lännessä on ollut harhaluuloja siitä, että entiset neuvostotasavallat olisivat jossain vaiheessa olleet täysin Venäjästä riippumattomia. Venäjän näkökulmasta entiset IVY-maat puolestaan kuuluvat sen valtapiiriin edelleen ja niiden turvallisuus on Venäjälle erittäin tärkeä.

- Etupiirit ovat olleet koko ajan olemassa, ehkä lännessä on

vain suljettu niiltä silmät.

Suomi sen sijaan näyttää siirtyneen uuteen aikaan, jossa suomettumisella ei ole ulkopolitiikassa enää paljon sijaa. Presidentti Sauli Niinistö totesi nyt reaaliajassa Venäjän rikkoneen kansainvälistä oikeutta Ukraina-operaatiollaan.

Essayah näkee Ukrainan rauhansaamisen kehityksen edellyttävän demokraattisten vaalien aikaansaamista. Presidentinvaalit on määrä pitää Ukrainassa samana päivänä kuin europarlamenttivaalit EU:ssa eli 25.5. Sitä ennen pitäisi saada pidettyä rauha maassa.

- Opposition pitää pystyä toimia yhdessä. Jonkilainen toimiva hallintomalli on rakennettava ja presidentin valtaoikeuksia supistettava, Essayah listaa.

Europarlamentin päätöslauselmassa todetaan selkeästi, että jokainen eurooppalainen valtio voi hakea unionin jäsenyyt-

tä, myös Ukraina. Jäsenyyden ratkaisee demokratia, perusvapaudet, ihmisoikeudet ja vähemmistöjen aseman kunnioittaminen.

Assosiaatio- ja kauppasopimus EU:n kanssa on yhä mahdollinen, kun Ukraina on siihen valmis.

- EU haluaa jatkaa yhteistyötä Ukrainan kanssa, jolla voi olla myös pitemmälle johtavia seurauksia, Essayah tulkitsi.

EU:n naapurissa on muitakin diktatuureiksi luisuneita maita. Valko-Venäjä presidentti Lukasenka käyttäytyy itsevaltaisesti ja Kazakstanissakin tilanne on samansuuntainen.

- Olen pyrkinyt auttamaan näiden maiden vangittuja opposition edustajia muun muassa vetoomuksilla, Essayah sanoo.

Hän tapasikin äskettäin vankeilasta vapautuneita opposition edustajia näistä maista.

- Se rohkaisee jatkamaan tätä työtä, hän kertoo.

Samuli Rissanen